

CONGRES OVER TIJDIGE INTEGRATIE VAN PALLIATIEVE ZORG BIJ MENSEN MET KANKER EN COPD

VRIJDAG 17 NOVEMBER 2017 | 09:00-17:00

Het Pand | Onderbergen 1, 9000 Gent

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Vlaanderen
is ondernemen

PROGRAMMA

- 09.00 Onthaal met koffie
- 09.30 Verwelkoming door mede-coordinator van INTEGRATE prof dr Luc Deliens
- 09.35 Opening door de decaan van de faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen van UGent, prof dr Piet Hoebeke
- 09.45 Voorstelling van het INTEGRATE project en het belang van integratie van palliatieve zorg door prof dr Koen Pardon

Deel 1: Tijdige integratie van palliatieve zorg bij mensen met kanker in het ziekenhuis

Sessievoorzitter prof dr Koen Pardon

- 10.00 Patiënt aan het woord (video)
- 10.05 Voorstelling van het onderzoek door Gaëlle Vanbutsele
- 10.25 Ervaringen van een hulpverlener door dr Martine De Laat (UZ Gent)
- 10.45 Vragenronde
- 11.05 Koffiepauze

Deel 2: Tijdige integratie van palliatieve zorg bij mensen met kanker in de thuissetting

Sessievoorzitter dr Tinne Smets

- 11.25 Patiënt aan het woord (video)
- 11.30 Voorstelling van het onderzoek door Naomi Dhollander
- 11.50 Ervaringen van een hulpverlener door dr François Pauwels (Palliatieve Thuiszorg Omega)
- 12.10 Vragenronde
- 12.30 Lunch

Deel 3: Tijdige integratie van palliatieve zorg bij mensen met COPD in de thuissetting Sessievoorzitter prof dr Kenneth Chambaere

- 13.45 Patiënt aan het woord (video)
- 13.50 Voorstelling van het onderzoek door Charlotte Scheerens
- 14.10 Ervaringen van een hulpverlener door David Van Deuren (Netwerk Palliatieve Zorg Gent-Eeklo)
- 14.30 Vragenronde
- 14.50 Koffiepauze

Deel 4: Paneldiscussie: Hoe breng je tijdige palliatieve zorg aan bij patiënten? Reflecties van het onderzoek en de klinische praktijk Sessievoorzitter prof dr Chantal Van Audenhove

- 15.10 Panelleden
 - Dr Peter Pype (huisarts/onderzoeker)
 - Dr Ruth Piers (geriater)
 - Christine De Coninck (verpleegkundige)
 - Kim Eecloo (datamanager)
 - Prof dr Joachim Cohen (coördinator INTEGRATE)
 - Pof dr Luc Deliens (coördinator INTEGRATE)
- 16.00 Vragenronde
- 16.20 Slotwoord door prof dr Simon Van Belle
- 16.30 Receptie

OVER INTEGRATE

INTEGRATE is een vier jaar durend onderzoeksprogramma dat tot doel heeft de **palliatieve zorg beter te integreren in de thuisomgeving, in woonzorgcentra en in ziekenhuizen in Vlaanderen**. Het wordt uitgevoerd door onderzoeksgroepen in drie universiteiten: Vrije Universiteit Brussel, Universiteit Gent en KU Leuven.

Het project bouwt voort op de conclusies van het boek **"Palliatieve zorg, meer dan stervensbegeleiding"**, dat door de onderzoeksgroep Zorg rond het Levens einde van de VUB en UGent en het Centrum voor Zorgonderzoek en Consultancy LUCAS van de KUL gepubliceerd werd. Gebaseerd op de studies van het FLIECE-project (FLanders study to Improve End-of-life Care and Evaluation tools) brengt het concrete oplossingen naar voren om van palliatieve zorg een volwaardig onderdeel van de geneeskunde en de gezondheidszorg te maken.

INTEGRATE is een hoognodig en innovatief project gericht op het ontwikkelen en bestuderen van **integratiemodellen van palliatieve zorg** in het Vlaamse gezondheidszorgsysteem. Het project breidt de grenzen van bestaand onderzoek uit en levert de nodige wetenschappelijke evidentie en inzichten rond integratie van palliatieve zorg in de verschillende echelons van ons gezondheidszorgsysteem, zoals in verschillende ziekenhuisafdelingen, thuiszorg, woonzorgcentra.

Daarnaast gaan we de mogelijkheden na van verdere integratie van palliatieve zorg in de samenleving.

Het onderzoeksprogramma is gebouwd rond zes verschillende studies:

- Integratie van palliatieve thuiszorg in de oncologische behandeling voor gevorderde kankerpatiënten
- Integratie van palliatieve zorg in reguliere zorg voor patiënten met ernstige COPD
- Integratie van palliatieve zorg in woonzorgcentra
- Gebruik van ondersteunende maatregelen voor palliatieve zorg in de gemeenschap
- Rol en ervaringen van mantelzorg in de zorg voor een persoon met een chronische en levensbedreigende ziekte
- Vrijwilligers in de palliatieve zorg

INTEGRATE loopt van 1/3/2015 tot 28/02/2019 en wordt gefinancierd voor 2,8 miljoen euro door het agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (Strategisch BasisOnderzoek SBO-IWT nr 140009).

Meer informatie op

WWW.INTEGRATEPROJECT.BE

SPREKERS

PROF DR LUC DELIENS

UGent-VUB

Prof dr Luc Deliens is buitengewoon hoogleraar palliatieve zorg onderzoek aan de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel. Hij is stichtend voorzitter van de interuniversitaire en interdisciplinaire Onderzoeksgroep Zorg rond het Levens einde (UGent-VUB). Na zijn doctoraat aan de Universiteit Maastricht was hij ook 14 jaar verbonden aan het VU Medisch Centrum te Amsterdam waar hij het Expertisecentrum Palliatieve Zorg mee oprichtte. Hij is betrokken bij tal van nationale en internationale studies over palliatieve zorg en medische beslissingen rond het levens einde. Hij publiceerde meer dan 400 papers in internationale tijdschriften en zijn werk werd bekroond met tal van wetenschappelijke prijzen.

DECAAN PROF DR PIET HOEBEKE

UGent

Prof dr Piet Hoebeke is diensthoofd Urologie aan het Universitair Ziekenhuis Gent, gewoon hoogleraar kinderurologie en decaan van de faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen van de UGent. Hij studeerde geneeskunde aan de UGent en werd opgeleid tot uroloog aan het UZ Gent. Hoebeke specialiseerde zich verder in kinderurologie aan het universitair kinderziekenhuis in Utrecht. Hij is fellow bij de European Board of Urology en fellow bij de European Association of Paediatric Urology. Hij is ook editor van de Journal of Paediatric Urology. Hoebeke heeft talloze voordrachten gegeven op nationale en internationale congressen en is ook auteur en co-auteur van meer dan 220 peer reviewed-publicaties.

PROF DR KOEN PARDON

VUB-UHasselt

Prof dr Koen Pardon is doctor in de psychologie en psychotherapeut. In de periode 1994-1998 werkte hij als psycholoog in het psychiatrische universitaire ziekenhuis van Kortenberg en in een geestelijke gezondheidszorg in Antwerpen. Van 1998 tot 2000 was hij personeelslid van het Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten. Van 2000 tot 2006 werkte hij als woordvoerder van de federale ministers van sociale zaken, werkgelegenheid en government. Sinds 2007 is hij verbonden als senioronderzoeker aan de onderzoeksgroep Zorg rond het Levens einde. Hij doceert communicatie aan de studenten geneeskunde van de VUB en UHasselt.

GAËLLE VANBUTSELE

VUB

Gaëlle Vanbutsele behaalde haar master klinische psychologie in 2009 aan de UGent en deed ervaring op als onco-psychologe in het Algemeen Ziekenhuis Sint Maria te Halle. Sinds 2012 is zij werkzaam als doctoraal onderzoeker in de onderzoeksgroep Zorg rond het Levens einde. Gaëlle focust zich voornamelijk op onderzoek naar het effect van vroege en systematische integratie van palliatieve zorg in standaard oncologische zorg. Daarvoor heeft ze meegewerkt aan een gerandomiseerd gecontroleerd onderzoek in het UZ Gent dat wordt gefinancierd door het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen, Kom Op Tegen Kanker en het Wetenschappelijk Fonds Willy Gepts UZ Brussel.

SPREKERS

DR MARTINE DE LAAT

UZ Gent

Martine De Laat is arts palliatieve zorg in het UZ Gent, dienst medische oncologie-palliatieve zorgen. Sinds januari 2012 is ze voor die functie volledig vrijgesteld. Ze was van 1995 tot 2011 verbonden als vast stafid aan de dienst anesthesie UZ Gent. Sinds 2001 werkt Martine De Laat als coördinerend arts van het Palliatief Support Team en sinds 2007 als verantwoordelijke arts van de Palliatieve Eenheid. Ze is lid van de raad van bestuur van de Federatie palliatieve zorg en voorzitter van het netwerk palliatieve zorg Gent Eeklo.

DR TINNE SMETS

VUB-UGent

Dr. Tinne Smets is master in de Communicatiewetenschappen (KU Leuven), kandidaat in de rechten (KU Leuven), en doctor in de Sociale Gezondheidswetenschappen (VUB). Als senior onderzoeker aan de onderzoeksgroep Zorg rond het Levens einde is ze voornamelijk betrokken bij onderzoek rond palliatieve zorg voor ouderen.

NAOMI DHOLLANDER

UGent

Naomi Dhollander studeerde in 2014 af als klinisch psycholoog aan de Universiteit Gent. Na een aantal maanden werkzaam te zijn als oncopycholoog vervoegde zij in 2015 de onderzoeksgroep Zorg rond het Levens einde. Ze werkt als doctoraal onderzoeker op het project INTEGRATE (2015-2019) en meer bepaald op deelstudie 1 waarin ze een interventie ontwikkelt om vroege integratie van palliatieve thuiszorg in de zorg voor patiënten met geavanceerde kanker te bevorderen. Ze werkt voor deze studie samen met palliatief thuiszorgteam Omega en de oncologische afdelingen van UZ Brussel en AZ Jan Portaels.

DR FRANÇOIS PAUWELS

Palliatieve Thuiszorg Omega

François Pauwels is huisarts in Vilvoorde, LEIFarts en Teamarts bij Omega, palliatieve thuiszorgequipe Brussel-Halle-Vilvoorde. Daarnaast is hij ook medewerker van TOPAZ, het dagcentrum van UZ Brussel voor mensen met een levensbedreigende ziekte. Dr. Pauwels is tevens werkzaam in Homevil, een woon- en dagcentrum voor personen met een verstandelijke beperking.

PROF DR KENNETH CHAMBAERE

VUB-UGent

Prof dr Kenneth Chambaere is assistent-professor aan de onderzoeksgroep Zorg rond het Levens einde. Hij behaalde in 2004 een Master in sociologie en een diploma in logica, geschiedenis en filosofie van de wetenschap in 2005, alvorens een PhD te behalen in medische-sociale wetenschappen in 2010. Van 2010 tot 2016 had hij een postdoctoraal mandaat bij het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen (FWO). Prof Chambaere is betrokken bij verschillend onderzoek rond palliatieve zorg en levens einde, zoals een studie gericht op het integreren van palliatieve thuiszorg bij patiënten met ernstige COPD, een studie van de betrokkenheid en rol van vrijwilligers in palliatieve zorg, en onderzoek naar medische beslissingen aan het levens einde zoals euthanasie en palliatieve sedatie.

CHARLOTTE SCHEERENS

UGent

Charlotte Scheerens behaalde haar Master Sociologie aan de UGent in 2012 en een Master in de Bedrijfseconomie (Management van Overheidsorganisaties) in 2014. Daarna werkte ze als wetenschappelijk onderzoeker voor een SWVG-project rond gegevensdeling en ICF (International Classification of Functioning) bij de Vakgroep Huisartsgeneeskunde en Eerstelijnsgezondheidszorg aan de UGent. Sinds 2015 is ze aangesteld bij de onderzoeksgroep Zorg rond het levens einde als doctorandus bij het INTEGRATE-project met als onderwerp de tijdige integratie van palliatieve zorg in de standaard thuiszorg voor mensen met ernstige COPD.

DAVID VAN DEUREN

Netwerk Palliatieve Zorg Gent-Eeklo

David Van Deuren studeerde af in 1992 als gegradueerde ziekenhuisverpleegkundige. Na o.a. te hebben gewerkt op diensten Pneumologie en Cardiologie, werkte hij van 1995 tot 2000 op dienst Infectieziekten (U.M.C. Sint-Pieters, Brussel). Ondertussen schoolde hij zich bij binnen Oncologie en Palliatieve Zorg. In 2000 maakte hij de overstap naar de palliatieve zorgenheid (AZ Jan Palfijn Gent). Sinds maart 2016 werkt hij halftime als verpleegkundige binnen het team van het Netwerk Palliatieve Zorg Gent-Eeklo. Daarnaast werkt hij als psychotherapeut en volgt momenteel het schakelprogramma tot MSc in de klinische psychologie (UGent).

PROF DR SIMON VAN BELLE

UGent

Prof dr Simon Van Belle is gewoon hoogleraar aan de UGent in de Medische Oncologie. In het UZ Gent is hij gewezen diensthoofd Medische Oncologie, en thans Sectorvoorzitter Man-Vrouw-Kind. Hij is sinds meer dan 35 jaar nationaal en internationaal actief in de oncologie en in de palliatieve zorg, en zit in talrijke commissies hieromtrent. Hij heeft ongeveer 160 internationale publicaties, talrijke nationale publicaties, is auteur van verschillende hoofdstukken in boeken en recent ook hoofdredacteur van het boek "Oncologie" voor huisartsen.

PANEL

PROF DR CHANTAL VAN AUDENHOVE

KULeuven LUCAS

Prof dr Chantal Van Audenhove is doctor in de klinische psychologie en als gewoon hoogleraar verbonden aan de Faculteit Geneeskunde van de KU Leuven. Zij is vicerector diversiteits- en studentenbeleid en directeur van LUCAS, het Centrum voor Zorgonderzoek en Consultancy van de KU Leuven dat praktijk- en beleidsgericht onderzoek verricht. Haar onderzoeksthema's situeren zich in het brede domein van de zorg voor personen met dementie of psychische problemen, en de communicatie in de zorg. Sedert 2007 is zij promotor-coördinator van het Steunpunt voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Chantal Van Audenhove is lid van de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns- Gezondheids- en Gezinsbeleid (SAR WGG) en participeert in verscheidene internationale netwerken. Zij is meter van de Alzheimer Liga.

DR PETER PYPE

UGent

Dr Peter Pype studeerde Geneeskunde aan de KU Leuven en is huisarts sinds 1991. Hij behaalde een doctoraat in de Gezondheidswetenschappen aan de Universiteit Gent en Universiteit Antwerpen in 2014. Als doctor-assistent is hij werkzaam bij de vakgroep huisartsgeneeskunde en eerstelijnsgezondheidszorg van de Universiteit Gent en sinds 2016 is hij ook verbonden met de onderzoeksgroep Zorg rond het Levens einde (VUB-UGent).

PROF DR RUTH PIERS

UGent

Professor Ruth Piers is als geriater werkzaam op de dienst geriatrie van het Universitair Ziekenhuis Gent. In 2011 legde zij een doctoraat af omtrent de kwaliteit van zorg rond het levens einde in het acute ziekenhuis. Haar huidig onderzoek focust zich verder op vroegtijdige zorgplanning voor de geriatrische patiënt, de rol van het ethische werkklimaat en interprofessionele samenwerking in bieden van zorg op maat voor de oudere persoon en management van pijn bij de oudere.

CHRISTINE DE CONINCK

UZ Gent

Christine De Coninck studeerde ziekenhuisverpleegkunde en was 23 jaar werkzaam op de afdeling Pneumologie van het UZ Gent. Daarna werkte ze enkele jaren op de Palliatieve Eenheid en vanaf 2002 tot op heden in het Palliatief Support Team. Christine volgde de kaderopleiding voor hoofdverpleegkundige, de training stervens- en rouwbegeleiding bij Michael Murphy en Magda Van de Wiele, cursussen ethiek en de opleiding tot LEIF-nurse. Om palliatieve zorg meer ingang te doen vinden, geeft ze regelmatig voordrachten en opleidingen ingericht door hogeschole of georganiseerd door de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen.

KIM EECLOO

UGent-VUB

Kim Eecloo is een klinisch psychologe die in 2012 de onderzoeksgroep Zorg rond het Levenseinde vervoegde en aan verschillende projecten (voornamelijk RCT's) meewerkt als data-manager en onderzoeksassistent. Voor het Fliece-project ondersteunde zij het inclusieproces en het implementatieproces van het "CAREful-programma" op verscheidene afdelingen acute geriatrie in Vlaanderen. Met de EPCCS-studie includeerde zij voor het eerst patiënten met een geavanceerde kanker en bij de IPaC-studie stelde ze een gelijkaardige populatie een studie rond tijdige palliatieve zorg voor. Voor de ACTION-studie volgde zij de Respecting Choices training om te kunnen optreden als facilitator in ACP-gesprekken met oncologische patiënten en hun naasten. Tenslotte richt zij zich nu ook op de reëcruterings

opvolging van COPD-patiënten in een deelstudie van het INTEGRATE-project waarbij aan de patiënten een studie rond tijdige palliatieve thuiszorg wordt voorgesteld.

PROF DR JOACHIM COHEN

VUB

Prof. Joachim Cohen is socioloog en als docent verbonden aan de onderzoeksgroep Zorg rond het Levenseinde. Binnen de onderzoeksgroep heeft hij de leiding over een onderzoeksprogramma rond public health en palliatieve zorg. Hij studeerde af in 2001 als licentiaat sociologie en in 2007 als Doctor in de Sociale Gezondheidswetenschappen. Zijn onderzoek werd bekroond met de Kubler Ross Award for Young Researchers en de Young Investigator Award from the European Association of Palliative Care 2010. Hij ontving beide prijzen voornamelijk voor zijn grootschalig crossnationaal onderzoek over levenseindezorg. Prof. Cohen publiceerde meer dan 110 artikels in internationale tijdschriften en was redacteur van een boek, uitgegeven bij Oxford University Press: "A public health perspective on end of life care".

MET DE GEWAARDEERDE STEUN VAN

**AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN**

Vlaanderen
is ondernemen

WWW.VLAIO.BE

RWS

**RECHT OP
WAARDIG
STERVEN**

WWW.RWS.BE

INTEGRATEPROJECT.BE

PROJECT PARTNERS

Onderzoeksgroep Zorg rond het Levens einde
Faculteit Geneeskunde en Farmacie

LUCAS – Centrum voor Zorgonderzoek & Consultancy

UNIVERSITEIT
GENT

Vakgroep Inwendige Ziekte, Afd. Oncologie
Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen

CONTACT

Benjamin Werrebrouck
Valorisatiemanager
T + 32 (0)2 477 49 45
E bwerrebr@vub.be

DISCUSSIEER MEE

 #INTEGRATEPZ

Volg INTEGRATE ook op Twitter:
 [@integrate_sbo](https://twitter.com/integrate_sbo)